

CONFIDA

Ideje koje se isplate.

Mesečni bilten

Januar, 2023.

CONFIDA.RS

PRAVILNIK O KAMATNIM STOPAMA ZA KOJE SE SMATRA DA SU U SKLADU SA PRINCIPOM "VAN DOHVATA RUKE" ZA 2022. GODINU

Ministar finansija doneo je Pravilnik o kamatnim stopama za koje se smatra da su u skladu sa principom „van dohvata ruke“ za 2022. godinu.

Pravilnikom se propisuju kamatne stope koje se obračunavaju na zajmove, odnosno kredite između povezanih lica za 2022. godinu, a koje su u skladu sa principom „van dohvata ruke“.

U nastavku su navedene propisane kamatne stope za banke i davaoce finansijskog lizinga, kao i ostala privredna društva.

Kamatne stope, u skladu sa principom „van dohvata ruke“:

➤ za banke i davaoce finansijskog lizinga:

- 0,50% na kratkoročne kredite u RSD;
- 2,86% na dugoročne kredite u RSD;
- 2,75% na kredite u EUR i dinarske kredite indeksirane u EUR;
- 3,91% na kredite u USD i dinarske kredite indeksirane u USD;
- 2,61% na kredite u CHF i dinarske kredite indeksirane u CHF;
- 3,96% na kredite u SEK i dinarske kredite indeksirane u SEK;
- 1,88% na kredite u GBP i dinarske kredite indeksirane u GBP;
- 2,31% na kredite u RUB i dinarske kredite indeksirane u RUB;

➤ za druga privredna društva:

- 3,12% na kratkoročne kredite u RSD;
- 3,39% na dugoročne kredite u RSD;
- 2,25% na kratkoročne kredite u EUR i dinarske kredite indeksirane u EUR;
- 2,73% na dugoročne kredite u EUR i dinarske kredite indeksirane u EUR;
- 6,94% na kratkoročne kredite u CHF i dinarske kredite indeksirane u CHF;
- 1,85% na kratkoročne kredite u USD i dinarske kredite indeksirane u USD;
- 3,54% na dugoročne kredite u USD i dinarske kredite indeksirane u USD.

Pravilnik je objavljen u „Službenom glasniku RS“, br. 139/2022 od 16. decembra 2022. godine, a stupio je na snagu 24. decembra 2022.



AŽURIRANJE PORESKIH KATEGORIJA U SEF-U

Ministarstvo finansija objavilo je ažurirane poreske kategorije sistema elektronskih faktura 30. decembra 2022. godine.

Ažuriranje se odnosi na izmene u pogledu opisa nekih poreskih kategorija, u smislu njihove upotrebe, a sledeća ažurirana pravila primenjuju se na dve navedene poreske kategorije, počev od 01. januara 2023. godine.

KATEGORIJA OE – NIJE PREDMET OPOREZIVANJA PDV 2

Poreska kategorija OE odnosi se na iznose:

- prenosa višenamenskih vrednosnih vaučera;
- transakcija po osnovu kojih lica iz člana 9. Zakona o PDV-u nisu poreski obveznici;
- koji se ne uračunavaju u poresku osnovicu u skladu sa članom 17. stav 4. tač. 2) i 3) Zakona o PDV-u;
- rate dospele za plaćanje posle izvršene transakcije;
- ostalih transakcija i potraživanja po osnovu kojih ne postoji obaveza obračunavanja PDV-a (npr. isporuka dobara, odnosno pružanje usluga bez naknade, koja nije predmet oporezivanja PDV-om, potraživanja po osnovu naknade štete, ugovorne kazne, depozita itd).

Napomenuto je i da za potraživanja po osnovu prenosa višenamenskih vrednosnih vaučera, naknade štete, ugovorne kazne, depozita, kamate za neblagovremeno plaćanje i druga potraživanja po osnovu kojih ne postoji obaveza obračunavanja PDV-a, ne postoji obaveza izdavanja elektronske fakture, osim kada je zahtev za isplatu upućen subjektu javnog sektora.

KATEGORIJA N – ANULIRANJE

Poreska kategorija N odnosi se na:

- anuliranje podataka o prometu dobara i usluga koji se vrši bez naknade, uključujući i promet bez naknade za koji se smatra da nije izvršen u skladu sa čl. 6. stav 1. tačka 1) i 6a Zakona o PDV-u;
- anuliranje dela iznosa za plaćanje zbog primene Zakona o PDV-u ili drugog zakona (npr. za promet između povezanih lica kod kojeg se osnovica za obračunavanje PDV određuje u skladu sa članom 17b, za promet akciznih proizvoda za koji obavezu plaćanja akcize nema isporučilac akciznih proizvoda, za promet sekundarnih sirovina i otpada u slučaju kada se plaća porez po odbitku po stopi od 1%), kao i anuliranje po drugom osnovu.

Ažuriranjem ove kategorije navedene su i dve napomene.

Počev od 1. januara 2023. godine ne postoji obaveza izdavanja elektronske fakture za promet dobara, odnosno usluga koji se vrši bez naknade, nezavisno od toga da li je reč o prometu koji je predmet oporezivanja PDV-om ili o prometu koji nije predmet oporezivanja PDV-om, u skladu sa Zakonom o PDV-u. Međutim, ukoliko subjekt javnog sektora, odnosno subjekt privatnog sektora izda elektronsku fakturu za navedeni promet, posle iskazivanja podataka o tom prometu, prikazivanje da za taj promet ne postoji obaveza plaćanja vrši se anuliranjem podataka o prometu tako što se u delu: količina navodi odgovarajuća količina sa predznakom „minus“;

Posle iskazivanja podataka o prometu dobara i usluga koji se vrši uz naknadu, a kod kojeg dolazi do umanjenja iznosa za plaćanje, prikazivanje umanjenja iznosa za plaćanje vrši se tako što se u delu količina navodi -1, a u delu cena iznos za koji se vrši umanjenje.



PRODUŽENJE ROKA ZA OGRAĐENJE RASTA PORESKE OSNOVICE ZA PAUŠALCE

U "Službenom glasniku RS", broj 141 od 23. decembra 2022. godine, objavljena je izmena Uredbe o bližim uslovima, kriterijumima i elementima za paušalno oporezivanje obveznika poreza na prihode od samostalne delatnosti kojom je rok za ograničenje povećanja poreske osnovice za preduzetnike paušalce najviše do deset odsto produžen i na 2023. godinu. Očekuje se da će na taj način mnogi poreski obveznici koji porez plaćaju paušalno izbeći znatno veće poreske obaveze u 2023. godini.

Tako se, nakon izmene Uredbe, predviđa primena povećanja od 10% godišnje dok iznos obaveze ne dostigne iznos koji je u skladu sa novim načinom obračuna zaključno za 2023. godinu, u slučaju da se kao rezultat promene načina utvrđivanja paušalnog poreza utvrđeni iznos osnovice za obračun poreza poveća za više od 10% u odnosu na iznos utvrđen za prethodnu godinu.

IZMENE U NAČINU OVERE JCI U ELEKTRONSKOM OBLIKU

Pravilnikom o izmenama Pravilnika o obliku, sadržini, načinu podnošenja i popunjavanja deklaracija i drugih obrazaca u carinskom postupku, koji je stupio na snagu 24. decembra 2022. godine, propisuju se izmene u vezi sa deklaracijom u elektronskom obliku, kao i popunjavanjem jedinstvene carinske isprave (JCI).

Tako, od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, Uprava carina deklaraciju u elektronskom obliku overava kvalifikovanim elektronskim sertifikatom, a obaveštenje o carinskom dugu u elektronskom obliku dostavlja deklarantu/zastupniku, u skladu sa opštim uslovima elektronskog poslovanja.

Takođe, izvršene su i izmene Priloga 5. – Popunjavanje jedinstvene carinske isprave, u delu III – Način popunjavanja rubrika JCI za izvoz, ponovni izvoz, privremeni izvoz robe i pasivno oplemenjivanje, kao i u delu IV – Način popunjavanja rubrika JCI za stavljanje robe u slobodan promet, privremeni uvoz, aktivno oplemenjivanje, ponovni uvoz, carinsko skladištenje i uništenje robe.

IZMENE I DOPUNE UREDBE O ODREĐIVANJU DELATNOSTI KOD ČIJEG OBAVLJANJA NE POSTOJI OBAVEZA EVIDENTIRANJA PROMETA NA MALO PREKO ELEKTRONSKOG FISKALNOG UREĐAJA

Na sednici Vlade Republike Srbije, održanoj 22. decembra 2022. godine, doneta je Uredba o izmenama i dopunama Uredbe o određivanju delatnosti kod čijeg obavljanja ne postoji obaveza evidentiranja prometa na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja.

Jedna od novina koju Uredba donosi je da više ne postoji obaveza evidentiranja prometa na malo i primljenih avansa za promet na malo preko elektronskog fiskalnog uređaja, prilikom pružanja marketinških usluga u maloprodajnom objektu pravnim licima, odnosno obveznicima poreza na prihode od samostalne delatnosti u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana.

Marketinške usluge u maloprodajnom objektu, između ostalog, odnose se na:

- usluge pozicioniranja dobara;
- ulistavanje dobara u prodajni asortiman u maloprodajnom objektu, odnosno preuzimanje obaveze da se nabavljaju dobra određenog dobavljača;
- oglašavanje u magazinima i lifletima koji se dele u maloprodajnim objektima;
- postavljanje reklamnih polica u maloprodajnim objektima, i slične usluge.

Dodatno, izmenama i dopunama Uredbe propisano je da obveznici fiskalizacije koji se bave prodajom dobara i usluga na pijačnim tezgama i sličnim objektima do 31. decembra 2023. godine nemaju obavezu evidentiranja prometa na malo i primljenih avansa preko fiskalnog uređaja.

Uredba je objavljena u "Službenom glasniku RS", br. 141/2022 od 23. decembra 2022. godine, a stupila je na snagu 31. decembra 2022.

IZMENE ZAKONA O PORESKOM POSTUPKU I ADMINISTRACIJI

Narodna Skupština Republike Srbije usvojila je Zakon o izmenama i dopunama Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji 9. decembra 2022. godine. Zakon je objavljen u Službenom glasniku Republike Srbije, a stupio je na snagu 20. decembra 2022. godine.

U nastavku predstavljamo najznačajnije izmene Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji.

ZAHTEV OBVEZNIKA ZA ODLAGANJE PLAĆANJA POREZA PODNET U ROKU IZ OPOMENE NE ODLAŽE POKRETANJE POSTUPKA PRINUDNE NAPLATE

Izmenama ZPPPA briše se član koji je predviđao ograničenje za Poresku upravu u smislu da Poreska uprava neće doneti rešenje o prinudnoj naplati ako je zahtev za odlaganje plaćanja poreza podnet u roku iz opomene, dok se ne odluči po tom zahtevu. S obzirom na izmene koje su usvojene, Poreska uprava više nema to ograničenje te i u slučaju podnošenja zahteva za odlaganje plaćanja poreza u skladu sa rokom iz opomene, može pokrenuti postupak prinudne naplate.

Implikacije za poreskog obveznika su utvrđivanje uvećanja poreskog duga u prinudnoj naplati, eventualnih troškova prinudne naplate i ustanovljavanje mere obezbeđenja naplate poreza u postupku prinudnog izvršenja, bez obzira na činjenicu podnošenja i potencijalni ishod odlučivanja o podnetom zahtevu poreskog obveznika.

TRAJANJE MERE ZABRANE OBAVLJANJA DELATNOSTI IZREČENE U TOKU PORESKE KONTROLE

Poreskom obvezniku kome su u toku poreske kontrole utvrđene nepravilnosti (robu i usluge ne prati verodostojna dokumentacija od značaja za utvrđivanje poreza, neuplaćivanje dnevnog pazara, angažovanje lica bez ugovora o radu ili drugog akta o radnom angažovanju i neprijavljivanje lica nadležnoj organizaciji obaveznog socijalnog osiguranja, neevidentiranje prometa preko fiskalne kase, elektronskog fiskalnog uređaja ili na drugi propisani način) izriče se mera zabrane obavljanja delatnosti:

- u trajanju od 15 dana – ukoliko je nepravilnost utvrđena prvi put;
- u trajanju od 90 dana – ukoliko je nepravilnost utvrđena drugi put;
- u trajanju od jedne godine – ukoliko je nepravilnost utvrđena treći put.

MOGUĆNOST IZRICANJA ZABRANE VRŠENJA ODREĐENIH POSLOVA ODGOVORNOM LICU U PRAVNOM LICU ZA PONOVLJENI PREKRŠAJ

Odgovornom licu u pravnom licu može se izreći uz novčanu kaznu i mera zabrane vršenja određenih poslova u slučaju kada u roku od dve godine od dana pravnosnažnosti osuđujuće presude za prekršaje:

- nepodnošenja poreske prijave, neobračunavanja i neplaćanja poreza;
- nepodnošenja poreske prijave, obračunavanja ali neplaćanja poreza;
- podnošenja poreske prijave, ali neplaćanja poreza i
- nepodnošenja poreske prijave u slučaju kada je zakonom propisano da se ne sprovodi samooporezivanje, ili po nalogu kontrole,

učini isti prekršaj.

Dakle, izmena propisa kojom se obezbeđuje mogućnost dodatnog izricanja mere zabrane uz novčanu kaznu odnosi se isključivo na povratnike u vršenju navedenih prekršaja.

Mera zabrane može se izreći u trajanju od šest meseci do tri godine.

PRIMENA ELEKTRONSKIH FAKTURA

Od 01. januara 2023. godine obavezna je primena elektronskih faktura i prilikom transakcija između subjekata privrednog sektora koji su registrovani u sistemu PDV-a, čime se završava proces uvođenja sistema elektronskog fakturisanja u Republici Srbiji.

Do početka ove godine, SEF su za izdavanje i primanje elektronskih faktura koristili korisnici javnih sredstava, kao i privredna društva koja posluju sa javnim sektorom.

Ministarstvo finansija očekuje da će primena elektronskih faktura povećati konkurentnost i atraktivnost srpske privrede, zbog unapređenja poslovanja, veće transparentnosti i povraćaja PDV-a u mnogo kraćem periodu. Tako se očekuje da će, uparujući izlazne i ulazne fakture u SEF-u, povraćaj PDV-a biti moguć u roku od 24 ili 48 sati, automatski, bez dodatnih kontrola, umesto dosadašnjeg roka od 35 do 40 dana.

PROSEČNE ZARADE PO ZAPOSLENOM, OKTOBAR 2022.

Prosečna bruto zarada obračunata za oktobar 2022. godine iznosila je 104 039 dinara, dok je prosečna zarada bez poreza i doprinosa – neto zarada iznosila 75 353 dinara.

Rast bruto zarada u periodu januar–oktobar 2022. godine, u odnosu na isti period prošle godine, iznosio je 14,0% nominalno, odnosno 2,4% realno. Istovremeno, neto zarade su porasle za 13,9% nominalno i za 2,3% realno.

U poređenju sa istim mesecom prethodne godine, prosečna bruto zarada za oktobar 2022. godine nominalno je veća za 14,2%, a realno je manja za 0,7%, dok je prosečna neto zarada nominalno veća za 14,1%, a realno je manja za 0,8%.

Medijalna neto zarada za oktobar 2022. godine iznosila je 57 810 dinara, što znači da je 50% zaposlenih ostvarilo zaradu do navedenog iznosa.

REFERENTNA KAMATNA STOPA POVEĆANA JE NA 5%

Na sednici Izvršnog odbora Narodne banke Srbije, održanoj 8. decembra 2022. godine, odlučeno je o povećanju referentne kamatne stope (RKS) na nivo od 5%.

Povećanje RKS direktno se odražava na povećanje stope zatezne kamate, kao i na povećanje stope kamate za neblagovremeno plaćene javne prihode, pa je u skladu sa navedenim godišnja stopa zatezne kamatne stope 13%, dok je godišnja stopa kamate za neblagovremeno plaćene javne prihode 15%.

Sledeća sednica Izvršnog odbora, na kojoj će biti doneta odluka o referentnoj kamatnoj stopi za naredni period, biće održana 12. januara 2023. godine.

NOVI PARAMETRI ZA OBRAČUN ZARADA

U skladu sa Odlukom o visini minimalne cene rada za period januar – decembar 2023. godine, kao i sa izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana i Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, u nastavku su navedeni parametri za obračun zarada u 2023. godini.

PARAMETAR	IZNOS
Minimalna cena rada	230 RSD
Neoporezivi iznos zarade	21 712 RSD
Stopa doprinosa za PIO	24%
Najniža osnovica doprinosa	35 025 RSD
Najviša osnovica doprinosa	500 360 RSD

Novi parametri primenjuju se na sve zarade koje se isplaćuju tokom 2023. godine, bez obzira na to za koji se mesec isplata vrši.



INDEKSI POTROŠAČKIH CENA, NOVEMBAR 2022. GODINE

Indeksi potrošačkih cena mere promene cena proizvoda i usluga koje domaćinstva nabavljaju za zadovoljenje svojih potreba i koriste se kao mera inflacije.

Cene proizvoda i usluga lične potrošnje su, u odnosu na prethodni mesec, u novembru 2022. godine u proseku povećane za 1,0%. U poređenju sa istim mesecom prethodne godine, potrošačke cene su u novembru 2022. godine povećane za 15,1%, dok su u poređenju sa decembrom 2021. godine u proseku povećane za 14,6%.

Posmatrano po glavnim grupama proizvoda i usluga klasifikovanih prema nameni potrošnje, u novembru 2022. godine, u odnosu na prethodni mesec, rast cena je zabeležen u grupama Restorani i hoteli (1,7%), Odeća i obuća (1,3%), Hrana i bezalkoholna pića (1,2%), Stanovanje, voda, električna energija, gas i ostala goriva, Transport i Oprema za stan i tekuće održavanje (za po 1,0%), Alkoholna pića i duvan, Rekreacija i kultura, Zdravlje i Obrazovanje (za po 0,5%) i u grupi Komunikacije (0,1%).

Cene ostalih proizvoda i usluga nisu se bitnije menjale.

Prema podacima kretanja potrošačkih cena:

- Indeks potrošačkih cena u Republici Srbiji u novembru 2022. godine u odnosu na oktobar 2022. godine iznosi 101,0.
- Indeks potrošačkih cena u Republici Srbiji u novembru 2022. godine u odnosu na decembar 2021. godine iznosi 114,6.

PERIOD:

INFLACIJA:

oktobar – novembar 2022.



1,0%

novembar 2021. – novembar 2022.



15,1%

decembar 2021. - novembar 2022.



14,6%



CONFIDA

Ideje koje se isplate.

Mesečni bilten

Januar, 2023.

CONFIDA.RS

KONTAKT

Confida - Consulting d.o.o.
AUDICON d.o.o.

Knez Mihailova 22,
Beograd, 11000, Srbija

+381 11 3039104

www.confida.rs

Christian Braunig
Managing Partner
e-mail

Nevenka Petrović
Director
e-mail